

གི་མེད། ལུས་སྒྲོབས་བཟང་པོ་ཡོད་ན་རྒྱ་ལྷག་ཅུང་སྒྲིམ་པ་དང་ཁ་ཡི་སྒྲིམ་གས་སྤབ་པོ་ཡིན་ཡང་རྒྱ་ཆོལ་གྱིས་རྒྱ་ལྷག་གི་སྒྲིམ་བཅས་
བཙོར་བྱས་ཡོད་པས་ནད་འདི་སྤྱིར་བཏང་པོ་ག་མི་སྤྱིད་པ་བཙས་དེ་དག་ནད་པར་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་སྐབས་སྤོན་དུ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་
དགོས་པའི་དོན་ཞིག་ཡིན།

{༢} ཟས་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་ནད་འགྱུར་བྱུང་ཚུལ། ཟས་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་ནད་འགྱུར་བྱུང་ཚུལ་ནི། རྒྱ་ལྷག་གི་ནད་དུ་བཙོག་རིགས་དང་།
ལྷོ་ཆས་འཇུ་མ་ཐུབ་པར་འཇུལ་བ་དང་། ཟས་མཁྲེགས་པོ་དང་། ཡང་ན་བྱེ་སྤྲུལ་གས་རྩོ་ཞིབ་འདྲེས་པ་ཤོར་བ་དང་། རྩེན་པའི་རིགས།
མངར་སྦྱར་གང་མེད་རིགས། རུལ་སྤངས། ཏམ་བྱ་རྒྱབ་པའི་ཟས་རིགས་དེ་སྤྲ་བཟོུང་མེད་པའི་ཟས་རིགས་ཕོན་ཆེན་ཟོས་པ་སོགས་
དང་། ལུས་ཁམས་འབྲུག་པ། འབྲུགས་ལས་ཆེས་དྲགས་པ། རང་གི་རྒྱས་བྱུགས་ལས་བརྒྱལ་བའི་འདྲེགས་པ་དང་། འཐེན་པ། འཁྱར་
བ། ལུས་རྒྱལ་བའི་རྩེས་སུ་འབྲུགས་པ་སོགས་ཆ་གང་འཐབ་པའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་ནད་འདི་སྤོང་གི་ཡོད།

བཞི་བ། རྒྱ་ལྷག་གི་ནད་ངོས་འཛིན་ཚུལ། དེར་བརྟེན་རྒྱ་ཆེའི་ཞིང་འབྲོག་ཁུལ་དུ་ནད་དེར་དོ་སྤང་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་ནད་
ངོས་ལག་པོ་མ་ཟིན་པའམ་ཡང་ན་ནད་པས་སྤྲུག་རུས་དང་སྤང་རུང་བྱས་ཏེ་སྤོན་བཙོས་དུས་ཐོག་དུ་མ་བྱུང་ན་མཐར་རྒྱ་ལྷག་ལ་ནག་
བརྒྱབ་པ་དང་རལ་བཅོལ་བྱུང་སྟེ་རྒྱ་ནག་ལ་འགོས་ཁབ་བྱུང་བ་སོགས་གྱིས་ནད་པའི་ཆེ་སྒོག་ལ་གནོད་འཆེ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་མི་
ཟུང་བ་ཞིག་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་སྐབས་ནད་ངོས་གསལ་ཞིང་སྤྱར་བར་འཛིན་ཐུབ་པ་དང་། སྤོན་བཙོས་གནད་སྟངས་དུ་འཁལ་ཐུབ་པའི་ཆེད་
དུ་དེའི་ནད་ཉགས་སྒྲོར་རུང་ཁ་གསལ་ཙམ་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་ནད་པའི་ན་ལྷགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་པ་དང་། སྤོན་པས་བརྟག་པའི་
སྒྲོན་ནས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་གཉིས།

{༡} ནད་པའི་ན་ལྷགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་པ།

(༡) ཐོག་མར་གོད་ཁོག་གི་སྤོད་ཆ་དང་། རྒྱ་ཞབས་སུ་གཏན་འཁལ་གྱི་རང་བཞིན་མེད་བའི་ཉླེ་བའི་གཡས་གཡོན་དང་གོང་འོག་དུ་ན་
ཟུག་ལྡང་ནས་ཉིན་གཅིག་གམ་རྒྱ་ཆོད་ཁ་ཤས་སོང་རྩེས། རིམ་བཞིན་ཉླེ་བའི་གཡས་འོག་གི་རྒྱ་དུ་ལྡང་དུབ་ཅན་གྱིས་གཟེར་ཟུག་ཇ་
དྲག་པོ་གཏོང་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་དུ་གྲི་གྲིམ་མཁྲེགས་པོ་ཆགས་ནས་མནན་སྐབས་ན་ཟུག་ཆེ་རུ་འགོ་བ། ཉལ་དུས་ཀྱང་པ་གཡས་པ་
ཐད་ཀར་རྒྱུང་མི་ཐུབ་པ། སྐབས་རེ་རྩོག་རྩོག་ཅིག་ལག་པས་ཉལ་ཐུབ། ན་ཟུག་གཏོང་བ་དང་། འཇགས་པ། རྒྱལ་ནག་དོན་པ་སོགས་
སྤྱིར་རྒྱ་མ་གླང་འཐབ་དང་འདྲ་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ན་ཟུག་གཏོང་བའི་གཟེར་དམིགས་བརྟན་པོ་ཡོད་ན་རྒྱ་ལྷག་ཆ་ནད་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས།
ནད་དེ་ཐོག་མར་ལྡང་དུབ་རང་བཞིན་(ན་ཆ་གཏོང་བ་དང་འཇགས་པ་རེ་མོས་)ཀྱི་ན་ཟུག་རུང་ལ་དུས་ཡུན་སྤང་བས་སྐབས་སྐབས་སུ་
ན་བ་ཡིན། དེ་རྩེས་རིམ་བཞིན་ཆ་བས་ཆེ་རུ་འགོ་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་པོར་ལྡང་དུབ་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་གཟེར་ཟུག་ལྷག་པར་ཆེ་བའི་
སྐབས་ཁ་ཤས་ལ་རྒྱ་ལྷག་ལ་ནག་ཁུག་པ་དང་། གཉན་ཁ་ཆེ་བའི་རྒྱ་ལྷག་བཅོལ་བའི་ཉིན་ཁ་ཡོད་པར་བརྟེན་སྤོན་བཙོས་ཀྱི་སྤྱིར་སྤྱོད་
བྱེད་དགོས།

(༢) མོ་ཡུལ་དུ་ན་བྱས་ལྡང་བ་དང་སྒྲགས་ནས་ལ་ཡི་ག་མེད་པའམ། ཞེ་མེར་ལངས་པ། སྟོང་སྒྲགས་བྱེད་པ། བཤང་བ་སྐམ་པོ་ཆགས་པའམ་ཡང་ན་འཁྱུ་བ་དང་། འཁྱུ་མདོག་དམིགས་བསལ་ཅན་དང་ཁག་སོགས་མེད་པ་ཡིན།

(༣) ལུས་ཁམས་སྒྲིའི་སྤྱི་ལོ་ལྟོ་ལོ་ཞེས་ཞན་པ་དང་། ཚ་བ་རྒྱག་པ། དྲོད་ཚད་ཡང་རྟགས་༢༦---༣༧ཡན་སྤྱོད་པ་དང་། ལུས་རྒྱལ་བ། ཇི་ཐུར་འགོ་སྐབས་དེའི་སྒྲི་དང་འགོ་བསྐྱོད་དཀའ་བ་དང་། ལྷག་པར་ཁ་ཐུར་དུ་གཏད་ནས་འགོ་སྐབས་རྒྱ་ལྷག་གནས་ཡུལ་དུ་གསིག་འཐེན་གྱི་ཚོར་སྣང་ཡོད་པ་བཅས་སོ།།

{ ༢ } སྤྲོད་པས་བརྟགས་ནས་ནད་ངོས་འཛིན་པ་ལ་ཁག་ལྡེ་ལས།

(༡) རྒྱ་ལྷག་ལུལ་དུ་ལག་པས་གཞོན་ཆེ་གཞོན་བྱས་ཆེ་བ་དང་། སྟོང་བྱས་རྒྱུང་བ། སྤྱི་ལོ་གི་སྤྱོད་པ་ལོ་ལྷག་གཡོན་མས་འོས་མཚམས་ཤིང་མནན་ཏེ་ལག་གཡས་པས་སྤྱི་ལོ་ནས་ཁག་ལོང་བརྒྱད་དུ་དལ་བུས་གཞོན་འབུད་བྱས་ཆེ་རྒྱ་ལྷག་ཡུལ་དུ་ན་བྱས་སྒྲུར་ཏིང་ཏིང་གཏོང་བ།

(༢) ཉལ་བྱི་འཁོད་སྟོམས་སྟེང་དུ་ནད་པ་རྒྱུ་པ་གཉིས་བརྒྱུད་ཏེ་གན་རྒྱལ་དུ་བསྐྱལ་ནས་སྤྲོད་པ་ནད་པའི་གཞོགས་གཡས་སུ་ལངས་ཏེ་ལག་པ་གཡོན་མས་རྒྱ་ལྷག་གནས་ཡུལ་དུ་འོས་མཚམས་ཀྱིས་མནན་ཏེ་ལག་པ་གཡས་པས་ནད་པའི་རྒྱུ་པ་གཡས་པ་གནམ་ལ་བཀྲག་ན་རྒྱ་ལྷག་ལུལ་དུ་ན་བྱས་མི་བཟོད་པ་གཏོང་བའམ། ཡང་ན་ནད་པ་རྒྱུ་པ་སྟེགས་ཐོག་བཞག་ནས་རྒྱུ་པ་གཡོན་མའི་བུས་མའི་སྟེང་དུ་རྒྱུ་པ་གཡས་པ་བསྟོལ་བཅེགས་བྱེད་སྐབས་རྒྱ་ལྷག་ལུལ་དུ་ན་བྱས་གཏོང་བ། ཡང་ན་ནད་པ་གཞོགས་གཡོན་པས་ལ་གཏད་ནས་འཁོད་ཉལ་གྱིས་རྒྱུ་པ་གཡས་པ་རྒྱུ་པ་དུ་བསྐྱལ་ན་རྒྱ་ལྷག་ལུལ་དུ་ན་བྱས་ལྡང་བ་དང་། གཞོགས་གཡས་ཀྱི་གསུམ་པའི་ཤ་གླིམ་མཁེགས་པོ་ཆགས་པ་དང་། རྒྱ་ལྷག་ཡོད་པའི་ནད་ངོས་སུ་སྤྱད་ཏེ་དོག་དོག་ལག་པས་རེག་བྱལ་པ་ཡོད་ན་དེའི་བརྒྱུད་དུ་ནག་བརྒྱབ་ཡོད་མེད་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དགོས། རྒྱ་ལྷག་ཡོད་པའི་ཤ་གླིམ་མཁེགས་ཤིང་གཞོན་གཟེར་དང་སྟོང་གཟེར་གསལ་པོ་ཡོད་ན་རྒྱ་ལྷག་དོལ་བ་དང་། སྟོང་སྤྱི་ལོ་ཆ་ཤས་ལ་གཉན་ཚད་ཡོད་པ་མཚོན་གྱི་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་རྒྱ་ལྷག་ཡོད་པར་སྤྱད་ཏེ་འབུར་རིགས་རེག་བྱལ་ན་རྒྱ་ལྷག་དང་། དེའི་མཐའ་འཁོར་དུ་ནག་བརྒྱབ་ཡོད་པ་མཚོན་གྱི་ཡོད། རྒྱ་ལྷག་གནས་ས་ནི་གཞོགས་གཡས་ཀྱི་སྒྲ་བུར་ནས་ཉེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་ཐད་དྲངས་ཏེ་སོར་བཞི་འཇལ་བའི་མཚམས་དེར་ཡིན། འོན་ཀྱང་ལྷ་བ་བཞི་ཙམ་སོང་བའི་སྐྱམ་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ལྷག་གི་གཞོན་གཟེར་ནི་དེ་ལས་རྒྱུང་མཐོ་བ་ཡོད་པ་རེད།

(༣) འཕར་ཅ་ཅ་རྒྱུད་ཇི་ཉར་ཡིན་རུང་། གྲིམས་མཁུངས་མཁྱོགས་པ་དབུགས་རེ་དུག་ཡན་ལ་འཕར་བའམ། ཅ་རྒྱུད་ཕྱ་གྲིམས་དང་། ཁ་ཤས་ལ་སྟོམ་ཁེངས་འཕར་བ།

(༤) རྒྱ་མདོག་དམར་སེར་གར་ཉམས་རྒྱུང་བཟོད་པ་དང་། ལུ་བ་ཚོད་པ། རྒྱུངས་པ་དང་ཀྱུ་ཡ་རྒྱུང་ཆེ་བ་ཡོད། རྒྱ་ལ་གཉན་

ཆད་ཆེན་དམར་མེད་གར་བ་དང་། གུང་ཤས་ཆེན་ཚུ་སྤྲོད།

(༥) རྩམ་འགྱུར་ཁྲག་གི་བརྟགས་པར། ཁྲག་རིལ་དཀར་པོ་ཁྲི་གཅིག་དང་ལྷ་སྤྲོད་ངམ་ཁྲི་གཉིས་ཡན་འཕར་བ་དང་ཆབས་ཅིག་གུང་གིན་ཨང་མཐོ་པོ་ཡོད་པ་བཅས་གོང་གསལ་བརྟག་ཐབས་ནམས་ནས་མང་ཆེ་བ་ཡོད་ན་རྒྱ་ལྷག་ཡིན་པར་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཆོག

ལྷ་བ། རྒྱ་ལྷག་ནད་ཀྱི་བཅོས་ཐབས། ནད་གཞིར་གཞིགས་ཏེ་སྤྲོད་བཅོས་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། (༡) ནད་ཡང་བ་དང་དལ་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་སྤྲོད་གཡུ་བྱུང་དང་། ཞི་བྱུང་། རུ་བྱུང་ལྟ་བུ་དང་། (༢) ནད་ཆབས་ཆེན་ཆེག་ཐུབ་རིལ་བུ་དང་། བྱུང་ལ། བྲག་བྱུང་། ཞི་ལྷུ་བྱུང་ལྷ་བསྐྱར་པ་ལྟ་བུ་དང་། (༣) གཉན་ཤས་ཆེན་བྲག་བྱུང་དང་། བྱུང་ལྷ་མདོག་བཞི། ཆེག་རིལ་ལྟ་བུ་དང་། (༤) སྤོས་བརྒྱུངས་ཆེན་ཞི་ལྷུ་བྱུང་དང་། ཞི་ལྷུ་བྱུང་བསྐྱར། ཞི་བྱུང་ལྟ་བུ་དང་། དེ་མིན་རུ་བྱུང་དང་། གཡུ་བྱུང་། གསེར་བྱུང་གཏོང་བ་སོགས་གང་ལ་དེ་འཆམ་གྱི་སྒོ་ནས་དྲོད་དུགས་རྒྱག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོས་དགོས། གལ་སྲིད་རྒྱ་ལྷག་ནད་ལ་སྤྲོད་བཅོས་བྱས་ཏེ་ཕན་སྦྱེད་མེད་པར་ནད་ཆབས་ཆེ་རུ་འགྱོ་ན། ཉེན་ཁ་ཆེ་བས་སྤྲོད་ཁང་དུ་བསྐྱལ་ནས་བཤམས་བཅོས་བྱས་ཏེ་མྱུར་སྦྱོབ་བྱེད་དགོས།

དཔྱད་གཞི།

1. བསམ་གཏན། གསོ་རིག་སྤྲོད་བསྐྱར་སྒྱུ་རེངས་གསར་པ། [M] བོད་ཚུལ་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2007.3.3
2. གུང་གོའི་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ མཚོ་སྤྲོད་བེ་ལིང་པར་ཁང་།[J]2007ལོའི་དེབ་བཞི་བ།
3. གུང་གོའི་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ མཚོ་སྤྲོད་བེ་ལིང་པར་ཁང་།[J]2007ལོའི་དེབ་གཉིས་པ།
4. རྒྱལ་སྤྲོད་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་མོ་བུམས་པ་འཕྲིན་ལས་མཆོག་གི་བོད་ལུགས་གསོ་བ་རིག་པའི་ཚུལ་བྱུང་དམར་བྲིད་བཀྲག་དེབ། [M] བོད་ཚུལ་མི་དམངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཉིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2013.11.1
5. བོད་རང་སྤྲོད་ཚུལ་སྤྲོད་སྤྲོད་སྤྲོད་ཆེན་མོ། བོད་ལུགས་གསོ་རིག་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། [M] མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2006.8
6. བདུད་འདུལ། གསོ་རིག་ཆོག་མཛོད་ཡོངས་འདུའི་དགའ་ཚལ། [M] སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། 2013.3

(ཁུ་སིམ་པོས་༢༠༡༩/༡༡/༡༤ཉིན་བདུས།)